

Záznam zo zasadnutia Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím

**Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Bratislava,
17. septembra 2012, 10.00 hod., miestnosť č. 117**

Prítomní (vrátane zúčastnených v zastúpení): vid' podľa prezenčnej listiny

Ospravedlnení:

Ján Richter - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR; Peter Báňas - Ministerstvo spravodlivosti SR; Katarína Pisečná - zástupkyňa skupiny organizácií osôb s telesným postihnutím; Marta Gajdošíková – Rozhlas a televízia Slovenska;

Program rokovania:

1. Otvorenie, uvedenie novovymenovaných členov a členiek výboru
2. Informácia o priebehu a záveroch šiesteho zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť konaného dňa 30. júla 2012, informácia o zámeroch na ďalšie obdobie
3. Diskusia - čl. 33 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím
4. Diskusia - Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím
5. Informácia – Výročná správa za Horizontálnu prioritu Rovnosť príležitostí za rok 2011 vo vzťahu k zdravotne postihnutým občanom a návrh podporných opatrení, ktorými sa môžu účinnejšie prekonávať problémy v programovacom období 2014 - 2020
6. Diskusia – Stanovisko k priebehu prípravy nariadenia Európskej únie týkajúceho sa štrukturálnych fondov na programovacie obdobie 2014 – 2020
7. Analýza potrieb organizácií zastupujúcich záujmy osôb so zdravotným postihnutím z hľadiska existencie a efektívnej činnosti
8. Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
9. Rôzne

1. Otvorenie, uvedenie novovymenovaných členov a členiek výboru

Branislav Mamojka, podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím a predseda Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím v SR (ďalej len „podpredseda výboru“)

V úvode privítal všetkých zúčastnených a otvoril zasadnutie výboru. Zároveň prítomných informoval, že je poverený pánom Jánom Richterom, ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a predsedom výboru, vedením zasadnutia výboru, vzhľadom na jeho neprítomnosť z dôvodu kolidujúcich pracovných povinností. Predstavil novovymenovaných členov a členky výboru, nakoľko došlo k renominácii členov z dôvodu odvolania z funkcií, na ktorú bolo členstvo viazané a zároveň predstavil aj ostatných členov a členky výboru. Následne pristúpil ku kontrole uznášaniaschopnosti výboru. Skonštatoval, že v súlade so štatútom výboru je prítomná nadpolovičná väčšina členov výboru, z čoho vyplýva, že je výbor uznášaniaschopný. Ďalej prítomných oboznámil s programom zasadnutia. Následne prítomní program jednohlasne odsúhlasili.

Kontrola plnenia uznesení

Mária Homolová, tajomníčka výboru

Prítomných oboznámila s odpočtom plnenia úloh vyplývajúcich z uznesení výboru a skonštatovala, že úlohy boli zo strany výboru splnené.

2. Informácia o priebehu a záveroch šiesteho zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť konaného dňa 30. júla 2012, informácia o zámeroch na ďalšie obdobie

Peter Prochávka, riaditeľ odboru ľudských práv, Ministerstvo zahraničných vecí SR

Ospravedlnil neprítomnosť pani Barbary Illkovej, generálnej riaditeľky sekcie právnej a konzulárnej Ministerstva zahraničných vecí SR a tajomníčky Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej „Rada“), ktorá sa z dôvodu naliehavých pracovných povinností nemohla zúčastniť na zasadnutí výboru. Prítomných oboznámil, že po zrušení pozície podpredsedu vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny, časť kompetencií v oblasti ľudských práv prešla na Ministerstvo zahraničných vecí SR. Jednou z kompetencií aj vedenie Rady; predsedom sa stal podpredseda vlády a minister zahraničných vecí SR pán Miroslav Lajčák a za tajomníčku Rady bola vymenovaná pani Barbara Illková, generálna riaditeľka sekcie právnej a konzulárnej. Informoval, že sekretariát Rady prešiel na odbor ľudských práv Ministerstva zahraničných vecí SR.

Ďalej pristúpil k informáciám o záveroch šiesteho zasadnutia Rady, ktoré sa uskutočnilo dňa 30. júla 2012 nasledovne:

- Rada schválila:
- dodatok k Rokovaciemu poriadku Rady. Návrh sa týkal zosúladenia rokovacieho poriadku so štatútom Rady v otázke podmienok uznášania schopnosti;
- dodatok k Štatútu Rady, ktorý sa týka zriadenia Výboru pre práva lesieb, gejev, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb;
- dodatok k Štatútu Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny týkajúci sa zloženia výboru. Návrh reaguje na schválenie nového štatútu Rady.
- Rada vzala na vedomie výzvu predsedu Rady, aby členovia zo svojho hľadiska urobili rekapituláciu uznesení, prehodnotili ich z hľadiska aktuálnosti a z hľadiska stavu ich implementácie;
- Rada vzala na vedomie informáciu o novej Stratégii EÚ pre ľudské práva, ktorú prezentoval predseda Rady Miroslav Lajčák;
- Rada vzala na vedomie informáciu o aktuálnom stave predkladania implementačných správ v oblasti ľudských práv. V rámci diskusie poukázal podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím pán Branislav Mamojka na absenciu národného kontaktného miesta zodpovedného za implementáciu Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím. Minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR Ján Richter ho uistil o pripravovanom riešení uvedenej otázky.
- Predseda Rady Miroslav Lajčák informoval o prezentácii Druhej periodickej správy SR k Medzinárodnému paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach a Tretej periodickej správy SR k Medzinárodnému paktu o občianskych a politických právach. Rada vzala informáciu na vedomie. V diskusii k tomuto bodu vystúpili niektorí členovia Rady a vyjadrili znepokojenie nad zrušením postu podpredsedu vlády pre ľudské práva a pochybnosti a obavy, ako bude mechanizmus ďalej prebiehať. Taktiež zaznela kritika v súvislosti s odporúčaniami výboru OSN pre ľudské práva vo vzťahu k Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva (ďalej „SNSLP“) pokiaľ ide o jeho

nezávislosť a dostatočné finančné zabezpečenie. Jeho fungovanie členovia rady hodnotili kriticky a zdôraznili, že SNSLP podľa nich neplní úlohy v zmysle svojho štatútu.

- Rada vzala na vedomie informáciu o aktuálnom stave v rámci 3. kola monitoringu implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov, ktorú prezentoval predseda Rady Miroslav Lajčák.
- Rada vzala na vedomie výzvu predsedu Rady na predloženie návrhov kandidátov na člena Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii.
- Rada vzala na vedomie informáciu o činnosti pracovnej skupiny Riadiaci výbor Európskeho roka aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami 2012.
- Rada vzala na vedomie informáciu o Súhrnnej správe o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2011.
- Ďalším bodom bola informácia o zameraní činnosti SNSLP na rok 2012, Rada vzala informáciu na vedomie a odporučila výkonnému riaditeľovi ako členovi Rady predložiť na ďalšie zasadnutie vyhodnotenie doterajšej činnosti SNSLP.
- Na záver Rada prediskutovala viaceré aspekty prechodu kompetencií v oblasti ľudských práv na Ministerstvo zahraničných vecí SR a iné rezorty.

Branislav Mamojka, podpredseda Výboru

Podakoval za informácie. Výbor zbral informácie o priebehu a záveroch šiesteho zasadnutia Rady na vedomie.

3. Diskusia - čl. 33 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím

Branislav Mamojka, podpredseda výboru

Zameral sa na dve skutočnosti, a to na zrušenie postu podpredsedu vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a presunutie kompetencií na Ministerstvo zahraničných vecí SR, čo zmenilo situáciu z hľadiska vytvorenia kontaktného miesta. Skonštatoval, že poznatky zo zahraničia hovoria o tom, že väčšinou sú kontaktné miesta v zahraničí vytvorené na ministerstvách, ktoré majú v agende sociálne veci. Zdôraznil, že druhým dôležitým faktom je doriešenie postavenia SNSLP a Verejného ochrancu práv (ďalej „VOP“). Až potom sa dá uvažovať o nezávislom mechanizme pre ochranu a monitoring ľudských práv. Následne otvoril diskusiu.

Michal Krivošík, riaditeľ odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Prítomných informoval o krokoch rezortu za účelom naplnenia čl. 33 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej „Dohovor“). Zdôraznil, že tak ako minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR prisľúbil na rokovaní Rady, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej „MPSVR SR“) si osvojilo myšlienku, že bude kontaktným miestom pre vykonávanie Dohovoru. Ďalej uviedol, že v súčasnosti pripravujú informatívny materiál do vlády, kde bude navrhnuté MPSVR SR ako kontaktný bod. Skonštatoval, že bude potrebné riešiť aj čl. 33 ods. 2, čo bude predmetom rokovania s Ministerstvom spravodlivosti SR, vo veci ďalšieho postupu pri zabezpečení tohto článku, pretože do úvahy prichádzajú dve inštitúcie, a to SNSLP alebo VOP.

Záver: Výbor vzal na vedomie *Informatívny materiál k čl. 33 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím* a zaoberal sa zabezpečením realizácie čl. 33 ods. 1 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím v kontexte Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2012 – 2016 a záverov Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím a Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť. Výbor odporučil ministromi

práce, sociálnych vecí a rodiny SR v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR na roky 2012 – 2016 a v zmysle bodu D.3 uznesenia vlády SR č. 117 zo dňa 10. februára 2010 a bodov A.5 a B.1 stanoviska č. 1 Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť zo dňa 20. februára 2012 zabezpečiť realizáciu čl. 33 ods. 1 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Ref: uznesenie Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím č.17 zo dňa 17.septembra 2012 – schválené jedhlasne.

4. Diskusia - Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím

Branislav Mamojka, podpredseda výboru

požiadal tajomníčku výboru, aby uviedla tento bod programu.

Mária Homolová, tajomníčka výboru

Zhrnula informácie nasledovne: Národný program rozvoja životných podmienok občanov so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života bol schválený uznesením vlády SR č. 590 z 27. júna 2001. Uviedla, že do roku 2006 boli opatrenia vyhodnocované každoročne. Od roku 2006 sa vyhodnocovanie vykonávalo v dvojročnom intervale. Posledné vyhodnotenie opatrení sa uskutočnilo v zmysle uznesenia vlády SR č. 678 z 1. októbra 2008. Informovala, že vypracovaná súhrnná správa bola prerokovaná na zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady dňa 28. júna 2010 a následne odoslaná na rokovanie vlády SR. V júli 2010 sa uskutočnili parlamentné voľby a predmetný materiál nebol novou vládou prerokovaný. Pokračovala informáciou, že na tento vývoj reagovala Rada vlády SR pre osoby so zdravotným postihnutím podnetom na vypracovanie nového programového dokumentu vychádzajúceho zo štruktúry Dohovoru a zriadením odbornej pracovnej skupiny na riešenie aktualizácie Národného programu. Pracovná skupina pripravila Konceptný zámer aktualizácie Národného programu. Pracovnej skupine sa napriek maximálnemu úsiliu nepodarilo materiál dopracovať z dôvodu, že pracovná skupina bola vytvorená len z predstaviteľov mimovládnych organizácií a artikulovala prevažne ich potreby. Z uvedeného dôvodu bolo ťažké dosiahnuť plne koordinovaný cieľ a vyvážený dokument. Členovia pracovnej skupiny preto prijali záver, že je potrebné do tvorby dokumentu výraznejšie zapojiť štátnu správu, nakoľko Národný program má prezentovať politiku štátu v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím. Ďalej informovala, že súbežne s týmto procesom vláda SR iniciovala reformu poradných orgánov vlády SR, v rámci ktorej bola v roku 2011 zriadená Rada vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť. Rada vlády SR pre osoby so zdravotným postihnutím bola transformovaná na stály, odborný orgán Rady - Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím. Vysvetlila, že na prácu pôvodnej pracovnej skupiny mala nadviazať novovytvorená pracovná skupina výboru. Skonštatovala, že v tomto období došlo k vysloveniu nedôvery vláde SR, čo malo za následok utlmenie činnosti výboru a jeho pracovných skupín. Na záver zdôraznila, že v nadväznosti na konanie parlamentných volieb v marci 2012 sa nová vláda v Programovom vyhlásení vlády SR prihlásila k záväzku vytvoriť optimálne podmienky pre implementáciu Dohovoru, vrátane inštitucionálneho zabezpečenia procesu jeho implementácie a monitoringu a k záväzku v intenciách Dohovoru vypracovať nový Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím.

Záver: Výbor vzal na vedomie *informáciu o Národnom programe rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím* (chronologický prehľad). Výbor sa zaoberal

opodstatnenosťou zachovania pracovnej skupiny Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím a následne odporučil jej zrušenie. Výbor odporučil predsedovi výboru a ministrovi práce, sociálnych vecí a rodiny SR zrušiť pracovnú skupinu výboru pre tvorbu nového Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím a poveriť kompetentný organizačný útvar Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky gesciou nad prípravou Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím.

Ref: uznesenie Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím č. 18 zo dňa 17. septembra 2012 – schválené jednohlasne.

5. Informácia – Výročná správa za Horizontálnu prioritu Rovnosť príležitostí za rok 2011 vo vzťahu k zdravotne postihnutým občanom a návrh podporných opatrení, ktorými sa môžu účinnejšie prekonávať problémy v programovacom období 2014 – 2020

Branislav Mamojka, podpredsa výboru

Uviedol, že tento bod programu sa týka uplatňovania Horizontálnej priority rovnosť príležitostí. Informoval, že zástupcovia osôb so zdravotným postihnutím si myslia, že táto Horizontálna priorita sa nedodržiava tak, ako by sa dodržiavať mala. Uviedol, že sa uskutočnilo stretnutie s riaditeľkou odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR, na ktorom bolo dohodnuté, že na zasadnutí výboru bude podaná správa, ktorá vychádza z Výročnej správy o uplatňovaní Horizontálnej priority rovnosť príležitostí za rok 2011. Následne udelil slovo pani Anine Botošovej z MPSVR SR.

Anina Botošová, odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR

Ako zástupkyňa odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí predstavila pozíciu odboru v rámci MPSVR SR a uviedla, že rovnosť príležitostí je zadefinovaná ako jedna z Horizontálnych priorít v rámci Národného strategického referenčného rámca. Zdôraznila, že poslaním odboru je presadzovanie záujmov a dosahovanie rovnosti príležitostí pre všetkých občanov, ktorí majú isté znevýhodnenie v spoločnosti. V agende odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí majú na zreteli presadzovať záujmy skupín obyvateľstva, ktoré v spoločnosti majú isté znevýhodnenia. Uviedla, že ak spoločnosť nemá poznatky o týchto rizikových skupinách nemôžu sa vhodne nastavovať politiky, ktoré majú mať na zreteli ich uplatnenie sa v plnohodnotnom občianskom živote. Ďalej uviedla, že možnosti aplikácie opatrení sa implementujú cez operačné programy Národného strategického referenčného rámca, čo si však vyžaduje koordinovaný prístup, návrhy rozumných opatrení a permanentný dialóg s tými, ktorých sa to bytostne dotýka. Uviedla, že cieľom horizontálnej priority je rovnosť príležitostí pre všetkých, je to posilňovanie rovnakého prístupu všetkých občanov do určitého sociálneho prostredia, a predchádzanie a eliminácia diskriminácie na základe takých sociálnych kategórií, ako je zdravotné postihnutie, pohlavie, rod, vek, rasa, etnikum, vierovyznanie alebo náboženstvo. Poznamenala, že odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí aplikuje ciele cez operačné programy formou stanovísk, konzultácií a najmä presadzovaním akceptácie rovnosti príležitostí v jednotlivých Výzvach. Pokračovala informáciou, že rodová rovnosť má okrem morálnej a sociálnej dimenzie aj výrazné ekonomické opodstatnenie, podporou zamestnanosti žien sa zvyšuje ich participácia na trhu práce, zakladá sa udržateľný systém sociálnej reprodukcie ako predpoklad ekonomického rastu a trvalej udržateľnosti verejných financií, tým, že je žena zamestnaná sa redukuje detská chudoba a rastie osobná sloboda tejto cieľovej skupiny.

Poukázala, že sledovaním údajov, týkajúcich sa príležitostí zdravotne postihnutých vo vzťahu k operačným programom bola zistená neaktuálnosť a nedostatok štatistických informácií v oblasti trhu práce, bezbariérovosti a dostupnosti služieb pre túto cieľovú skupinu. Pokračovala predstavením cieľov, ktoré sú zadané v operačných programoch vo vzťahu k zdravotne postihnutým. Upozornila na existujúce chyby, ktoré sa vyskytli v schválených projektoch, kde projekt opomenul ľudí, ktorí majú zdravotné postihnutie, tým že projekt nespĺňal atribút napr. bezbariérovosti bol schválený. Informovala prítomných o neaktuálnosti a nedostupnosti štatistických informácií v oblasti trhu práce, bezbariérovosti a dostupnosti služieb pre túto skupinu ľudí. Zdefinovala ciele vo vzťahu k zdravotne postihnutým. Základným cieľom je zníženie špecifickej miery nezamestnanosti ľudí so zdravotným postihnutím (podľa operačného programu v roku 2010 v evidencii uchádzačov o zamestnanie bol počet občanov so zdravotným postihnutím 11 218 a ich počet medziročne vzrástol o 1 059). Vyzvala členov výboru, aby členovia výboru navrhli konštituovať komisiu, odborný tím ľudí, ktorí by na nedostatky vo vzťahu k dodržiavaniu, akceptácie rovnosti príležitostí upozorňovali vecne kompetentných už pri „tvorbe“ Výziev. Ďalším cieľom, ktorý predstavila je zvýšenie dostupnosti ľudí so zdravotným postihnutím k informačným službám (podľa Národného strategického referenčného rámca bolo k 31.12.2010 vytvorených 1194 opatrení na zlepšenie bezbariérového a bezpečného prístupu na užívanie výsledkov zo strany znevýhodnených skupín, vrátane občanov so zdravotným postihnutím). V nadväznosti upozornila, že je potrebné zistiť ako sú merateľné tieto opatrenia a aký je konečný výstup. Ďalej zdôraznila, že vo vzťahu k cieľu prispôsobovanie vzdelávania a potrebám zdravotne postihnutých z hľadiska ich integrácie medzi zdravú populáciu sa opäť zistil problém, že v rámci vzdelávania nie sú sledované osobitné štatistiky miery uplatnenia absolventov/absolventiek so zdravotným postihnutím. Zdôraznila, že inštitucionálne zabezpečenie koordinácie Horizontálnej priority Rovnosť príležitostí je zabezpečené cez odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, na ktorom však v súčasnosti pracuje iba jeden pracovník na predmetnú agendu. Zmena vznikla 1.11.2010, kedy bolo zrušené podporné stredisko, čím sa vážne ohrozila schopnosť MPSVR SR plniť v roku 2011 úlohy takých cieľových skupín, ako sú napr. osoby so zdravotným postihnutím. V závere požiadala členov výboru o podporu uznesenia s odporúčaniami, ktoré pripravil odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí. Dikcia navrhnutého uznesenia by vecne pomohla znevýhodneným skupinám obyvateľstva.

Branislav Mamojka, podpredseda výboru

Otvoril diskusiu a uviedol nasledovné konštatovania, adresované vláde SR:

- vo všetkých operačných programoch dôsledne uplatňovať princíp prístupnosti a poskytovať primeranú technickú podporu pre jeho uplatňovanie vo všetkých oblastiach vrátane stavebného a dopravného prostredia, informácií, tovarov a služieb, tvorby a realizácie projektov, zvláštnu pozornosť venovať dôslednému uplatňovaniu platnej národnej legislatívy ako je Vyhláška č. 532/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie a Výnos MF č. 312/2010 o informačných systémoch verejnej správy a to aj v projektoch nerealizovaných verejnou správou vzhľadom na ich kofinancovanie z európskych i národných prostriedkov;
- vo všetkých operačných programoch dôsledne uplatňovať záväzky štátu a princípy formulované v dohovore o právach osôb so zdravotným postihnutím;
- umožniť účasť zástupcov organizácií osôb so zdravotným postihnutím v monitorovacích výboroch operačných programov;

- podporovať rozvoj kapacity organizácií osôb so zdravotným postihnutím v oblasti zvyšovania kvalifikácie ich pracovníkov i dobrovoľníkov; monitorovania realizácie projektov a ich vplyvu na život osôb so zdravotným postihnutím; a podpory udržateľnosti existencie týchto organizácií vrátane ich finančnej udržateľnosti.

V rámci vecnej diskusie upozornil, že osobám so zdravotným postihnutím chýbajú jasne špecifikované kritéria, priority hodnotenia projektov v rámci horizontálnej priority rovnosť príležitostí. Súhlasil s posilnením administratívnych kapacít koordinátora Horizontálnej priority Rovnosť príležitostí, z dôvodu dozorovania plnenia cieľov v rámci jednotlivých Operačných programov, ktoré majú mať na zreteli sa znevýhodnené skupiny obyvateľstva.

Ďalej skonštatoval, že Horizontálna priorita Rovnosť príležitostí má prierezový charakter a jej obsahové rámce sa prelínajú cez všetky operačné programy (jej úloha je upozorňovať napr. na „elektronické vládnutie“, kedy sa vedie dlhoročný boj za prístupnosť online aplikácie na podávanie daňových priznaní, ktorá je neprístupná pre osoby so zrakovým postihnutím, čo je v rozpore s národnou legislatívou).

Mária Orgonášová, Únia miest Slovenska

Pre informáciu doplnila, že v novo zrekonštruovanej budove Reduty sa uskutočnil koncert venovaný osobám so zdravotným postihnutím. Zdôraznila, že v budove zistila nedostatky týkajúce sa bezbariérovosti a upozornila, že dozor týkajúci sa bezbariérovosti nad novo zrekonštruovanými budovami by mali uskutočňovať iba občania so zdravotným postihnutím, nakoľko v radoch odborníkov zatiaľ takúto dôslednosť nemáme.

Záver: Výbor vzal na vedomie informáciu z Výročnej správy za Horizontálnu prioritu Rovnosť príležitostí za rok 2011 vo vzťahu k zdravotne postihnutým občanom a návrh podporných opatrení, ktorými sa môžu účinnejšie prekonávať problémy v programovacom období 2014 – 2020. Výbor odporúča posilniť administratívne kapacity koordinátora Horizontálna priorita Rovnosť príležitostí, ktorý vo svojej agende rieši znevýhodnené skupiny obyvateľstva. Výbor navrhol dôslednejšiu kontrolu dodržiavania záväzkov štátu vo vzťahu k právam osôb so zdravotným postihnutím, akceptujúc dôsledne platnú legislatívu, akou je Vyhláška Ministerstva životného prostredia č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie a Výnos Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy.

Ref: uznesenie Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím č. 19 zo dňa 17. septembra 2012 – schválené jednohlasne.

6. Diskusia – Stanovisko k priebehu prípravy nariadenia Európskej únie týkajúceho sa štrukturálnych fondov na programovacie obdobie 2014 – 2020

Branislav Mamojka, podpredseda výboru

Uviedol, že si dovoľil predložiť členom výboru návrh vyhlásenia k príprave štrukturálnych fondov na roky 2014 – 2020 z dôvodu, že Európska komisia pripravila priaznivý návrh nariadenia štrukturálnych fondov v ktorom sa zavádzajú ex-ante kondicionality, ktoré vo svojej konkretizácii obsahovali podmienky prístupnosti osôb so zdravotným postihnutím, seniorov, rodovej rovnosti a podobne. Informoval, že sa vyžaduje priebežné podávanie informácií o plnení. Pokračoval informáciou, že na základe rokovaní a námietok

mnohých krajín Dánske predsedníctvo navrhlo určitý kompromisný návrh, ktorý ani nie je kompromisným návrhom, pretože tieto ustanovenia bolo odporúčané vylúčiť a tak sa stalo na zasadnutí pracovnej skupiny pre štrukturálne opatrenia, ktorá koncom apríla odsúhlasila Dánsky návrh. Túto skutočnosť taktiež akceptovali ďalšie poradné orgány Európskej komisie. Momentálne je návrh pripravený na rokovanie v Európskom parlamente, mal by byť prerokovaný vo Výbore pre regionálny rozvoj. Uviedol, že organizácie zastupujúce záujmy osôb so zdravotným postihnutím sa budú prostredníctvom Európskych organizácií najmä prostredníctvom Európskeho fóra zdravotného postihnutia snažiť lobovať za znovuzavedenie podmienok do predmetného nariadenia. Zdôraznil, že by radi požiadali prostredníctvom výboru Vládu SR, aby sa pokúsila o opätovné zaradenie týchto podmienok, alebo o ich zaradenie v prijateľnejšej forme pre obidve strany. Následne otvoril diskusiu.

Lubomír Nebeský, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

Informoval, že zastupuje pána štátneho tajomníka Františka Palka. Prítomným oznámil, že materiál ex-ante kondicionality je schválený vládou. Odporučil, aby pripomienky a návrhy, ktoré sa navrhujú v návrhu uznesenia k tomuto bodu programu boli riešené v rámci pracovných skupín na rôznych úrovniach. Informoval, že najvyššou úrovňou je Rada vlády SR pre partnerskú dohodu, ďalším je Koordinačný výbor pre zriadenie eurofondov, ďalej pracovná skupina Partnerstvo pre politiku súdržnosti, v ktorej sú zastúpené aj mimovládne organizácie, ktoré sa orientujú aj v problematike týkajúcej sa osôb so zdravotným postihnutím. Zdôraznil, že je dôležité, aby sa zástupcovia organizácií zastupujúcich záujmy osôb so zdravotným postihnutím organizovali v týchto pracovných skupinách; v rámci ministerstva práce na úrovni štátnych tajomníkov, vo vláde SR na úrovni ministra. Ďalej uviedol, že je dôležité, aby boli komunikované a zapracované požiadavky v rámci Horizontálnych priorít. Zdôraznil, že materiál je schválený, nedá sa meniť, ale v rámci pracovných skupín sa dajú riešiť konkrétne opatrenia, ktoré by boli v prospech osôb so zdravotným postihnutím. Uviedol, že navrhované uznesenie by bolo duplicitné a neodporučil ho na ďalšie schvaľovanie z titulu, že návrhy uvádzané v uznesení sú v štádiu riešenia, pripravuje sa práve nové programové obdobie v programových dokumentoch. Skonštatoval, že stále je priestor na to, aby sa dopracovali konkrétne priority, aby sa v pracovných skupinách presadzovalo to, čo bude uvedené vo výslednom dokumente, ktorý bude schválený vládou SR a bude smerodajný a určujúci pre nové programové obdobie.

Anna Reháková, Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR

Zareagovala v súvislosti s predchádzajúcim vyjadrením súvisiacim so skutočnosťou, že niektoré uznesenia sa robia duplicitne. Zdôraznila, že by sa podľa nej uznesenia nerobili duplicitne, pokiaľ by boli organizácie zastupujúce záujmy zdravotne postihnutých hneď na začiatku prizvané k tvorbe rozpracovaných kritérií. Položila otázku prečo neboli napr. do Koordinačného výboru pre zriadenie eurofondov, alebo do pracovnej skupiny Partnerstvo pre politiku súdržnosti, prizvané organizácie zdravotne postihnutých, keď to vyplýva z čl. 4 Dohovoru.

Darina Oborilová, zástupkyňa Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

Bližšie oboznámila prítomných s prípravou budúceho programovacieho obdobia nasledovne: Základným dokumentom bude partnerská dohoda, práve prebieha diskusia k hlavným zásadám a princípom na prípravu partnerskej dohody. Materiál bude následne predmetom medzirezortného pripomienkového konania a potom rokovania vlády SR. Uviedla, že na začiatku je dôležité dosiahnuť určitú dohodu o základných princípoch. Informovala, že v tomto materiály sú už stanovené určité investičné priority a upriamila pozornosť

na tematický cieľ 9 Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe. Ďalšou investičnou prioritou je Boj proti diskriminácii z dôvodu pohlavia, rasy alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie. V súvislosti s budúcim programovým obdobím uviedla, že horizontálne zásady budú vedené naprieč operačnými programami, pretože sa v niektorých veciach nepodarilo presadiť horizontálne priority tak, ako to bolo stanovené. V budúcom období bude jednou - horizontálna zásada rovnosť príležitostí mužov a žien a nediskriminácie a druhá priorita bude vedená operačnými programami. V súlade s princípom koncentrácie bude potrebné znížiť počet Operačných programov. Mali sme ich 11. Informovala o stanovených tematických oblastiach, ako základná infraštruktúra, ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzia. Uviedla, že aj tu je priestor na podporu pre osoby so zdravotným postihnutím. Ďalej je to veda a výskum. Informovala, že sa bude vychádzať z tematických oblastí, ktoré boli vytýčené aj v Národnom programe reforiem, aj v Národnej stratégii o regionálnom rozvoji z roku 2010. Zdôraznila, že tu je priestor na pripomienkovanie pripravovaného materiálu, hlavné zásady a princípy na vytvorenie partnerskej dohody. Ubezpečila, že privítajú uplatnenie pripomienok k materiálu. Pokračovala informáciou týkajúcou sa partnerských skupín. Bola vytvorená reformná koordinačná skupina, v ktorej sú zástupcovia ústredných orgánov štátnej správy, ktorí pripomienkujú nové nariadenia, ktoré boli predstavené v októbri 2011, ďalej je to riadiaci výbor na úrovni štátnych tajomníkov. Najvyššie fórum je Rada vlády pre partnerskú dohodu. Ďalej informovala, že na európskej úrovni bude hlavným dokumentom spoločný strategický rámec, ktorý zachytáva všetkých päť fondov. Uviedla, že je dôležité dosiahnuť určitý integrovaný strategický prístup, aby sa prostriedky nerozptyľovali a boli koncentrované na jednotlivé oblasti. Informovala, že ďalšou skupinou je Partnerstvo pre politiku súdržnosti, v ktorej sú zastúpené aj mimovládne organizácie. Na záver dodala, že pri budúcich pracovných skupinách budú konzultovať jednotlivé oblasti so splnomocnencom pre mimovládne organizácie, aby bol výber urobený z najvyššieho fóra.

Branislav Mamojka, podpredseda výboru

poďakoval za informácie a skonštatoval, že by uvítali, keby neboli kritériá redukované iba na rodovú rovnosť, prístup k zamestnaniu, a nemali by sa vytvárať nové bariéry, ale skôr by sa mali odstraňovať existujúce bariéry.

Lubomír Nebeský, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

Zdôraznil, že je skutočne v tejto problematike potrebná účasť zástupcov osôb so zdravotným postihnutím a vyzval pána Mamojku, aby kontaktoval priamo jeho a oznámil mu navrhnutého nominanta, ktorý by sa zúčastňoval stretnutí pracovnej skupiny Partnerstvo pre politiku súdržnosti, kde bude možné komunikovať hlbšie otázky týkajúce sa oblasti podpory osôb so zdravotným postihnutím.

Mária Nádaždyová, odbor zahraničných vzťahov a protokolu, MPSVR SR

Prítomných informovala, že zastupuje rezort na rokovaní európskych štruktúr v oblasti práv ľudí so zdravotným postihnutím. V nadväznosti na diskusiu uviedla, že z pôvodných návrhov Európskej komisie sa jedna z ex-ante kondicionalít „vytratila“ a to práve implementácia Dohovoru. Uviedla, že keďže vláda SR neprijala pôvodný návrh MPSVR SR, aby bol podporený návrh komisie v tomto smere, tak organizácie zastupujúce práva osôb so zdravotným postihnutím potrebujú veľkú pomoc zo stany Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, pretože doteraz nebola v predmetnej veci reflexia. Vzniká otázka, akým spôsobom je možné zvrátiť existujúci stav. Vznikol vážny legislatívny nedostatok a problém, ktorý bol už niekoľkokrát analyzovaný a komunikovaný s orgánmi

na európskych úrovniach. Ďalej uviedla, že vzhľadom na to, že Európska únia sa teraz stala po prvý krát členskou stranou Dohovoru, má záväzky k plneniu úloh, aby záväzky, ktoré sú obsiahnuté v Dohovore sa stali súčasťou všetkých politík. V protokole, ktorý Európska komisia podpísala sa zaviazala, že vstupom, jej vkladom k Dohovoru sú aj štrukturálne fondy. Zdôraznila, že tu ide práve to, aby sa dosiahla ex-ante kondicionalita k všetkým nariadeniam, k všetkým fondom, z hľadiska plnenia Dohovoru. Ďalej uviedla, že víta investičnú prioritu, ale zároveň skonštatovala, že táto priorita nevyčerpáva všetky povinnosti, ktoré uvádza Dohovor, pretože boj proti chudobe, nediskriminácia nerovná sa všetky záväzky. Vyzvala zástupcov rezortu dopravy, aby boli nápomocní v tomto smere.

Darina Oborilová, zástupkyňa Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR podporila túto iniciatívu,

Záver: V diskusii k materiálu *Stanovisko k priebehu prípravy nariadenia EÚ týkajúceho sa štrukturálnych fondov na programovacie obdobie 2014 – 2020* výbor neuzavrel formuláciu uznesenia a odporučil sekretariátu výboru znenie uznesenia formulačne upraviť v zmysle prednesených návrhov a schváliť procedúrou *per rollam*.

7. Analýza potrieb organizácií zastupujúcich záujmy osôb so zdravotným postihnutím z hľadiska existencie a efektívnej činnosti

Branislav Mamojka, podpredseda výboru

Udelil slovo predkladateľke materiálu pani Anne Rehákovéj.

Anna Reháková, Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR

Informovala prítomných, že materiál bol vypracovaný koncom roku 2011 a od obdobia, kedy bol materiál vypracovaný došlo ešte k zhoršeniu situácie. Upozornila, že majú problém s tým, že organizácie dostávajú finančné prostriedky veľmi neskoro. Skonštatovala, že finančné prostriedky na realizáciu projektov z MPSVR SR dostali v tomto kalendárnom roku až koncom augusta. Zdôraznila, že táto skutočnosť ohrozuje udržateľnosť organizácií zastupujúcich záujmy osôb so zdravotným postihnutím. Na záver prítomných oboznámila s návrhom odporúčania nasledovne:

- urýchliť proces rozhodovania o žiadostiach organizácií osôb so zdravotným postihnutím o dotácie v pôsobnosti MPSVR SR;
- novelizovať zákony o poskytovaní dotácií v pôsobnosti ministerstiev, vrátane zabezpečenia možnosti poskytovať dotácie aj na úhradu mzdových nákladov tak, aby novelizované zákony nadobudli účinnosť pre dotácie poskytované na rok 2013 a k príprave novelizácií prizvať organizácie osôb so zdravotným postihnutím;
- za účasti predstaviteľov organizácií osôb so zdravotným postihnutím riešiť trvalú finančnú udržateľnosť organizácií osôb so zdravotným postihnutím vrátane podpory reprezentatívnych organizácií ako takých, nie len prostredníctvom projektov zameraných na konkrétne témy;
- zachovať súčasný právny stav ako definitívne riešenie právnej úpravy asignačného mechanizmu 2 % z dane;
- urýchliť proces vyhlasovania výziev zo štrukturálnych fondov a umožniť ich zameranie aj na vzdelávanie funkcionárov a dobrovoľníkov organizácií osôb so zdravotným postihnutím;

- pri vyhlasovaní výziev spolupracovať s reprezentatívnymi organizáciami osôb so zdravotným postihnutím aj z dôvodu dodržiavania Všeobecných nariadení EÚ v oblasti štrukturálnych fondov, najmä v súvislosti so zabezpečením prístupnosti v súlade s článkom 16 nariadenia ES 1083/2006;
- pri príprave programovacieho obdobia štrukturálnych fondov na roky 2014 – 2020 dôsledne zabezpečiť prístupnosť všetkých etáp prípravy a realizácie projektov a všetkých ich výsledkov aj pre osoby so zdravotným postihnutím;
- prihliadať na rozdielne poslanie organizácií, napr. - reprezentatívne organizácie pracujúce na národnej a medzinárodnej úrovni; - regionálne organizácie a organizácie pôsobiace v mestách a na dedinách;
- dopracovať Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím, ktorý by mal dôsledne vychádzať z Dohovoru a mať charakter akčného plánu jeho implementácie;
- zadať vypracovanie prieskumu zameraného na počet zamestnancov v organizáciách osôb so zdravotným postihnutím na Slovensku (zamestnanci na plný úväzok, na skrátený úväzok, na chránených pracoviskách) a porovnať s krajinami „starej“ Európskej únie, ale aj „novej“ Európskej únie. Zistiť % týchto občanov z celkového počtu zamestnancov na Slovensku a vo vyššie uvedených krajinách;
- vytvoriť organizačné a finančné podmienky na zapojenie občianskej spoločnosti do monitoringu Dohovoru v súlade s článkom 33.3 dohovoru;
- umožniť realizáciu pilotných projektov, ktoré by umožnili overenie nových možností zlepšenia životných podmienok občanov so zdravotným postihnutím.

Branislav Mamojka, podpredseda výboru

Skonštatoval, že by bolo potrebné do analýzy doplniť ďalšie materiály, ktoré schválila Vláda SR, ako je napr. Stratégia rozvoja občianskej spoločnosti, v ktorom sa hovorí, že je potrebné zabezpečiť financovanie mimovládnych organizácií, nielen ako projektov, ale aj inštitucionálne.

Lubomír Nebeský, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

Informoval, že rezort dopravy vie podporiť financovanie iba nepriamo. Uviedol, že v projektoch v rámci dotačných programov vedia nastaviť kritériá, ktoré budú zohľadňovať práve náležitosti pre osoby so zdravotným postihnutím.

Pavol Šimunič, generálny riaditeľ sekcie kultúrneho dedičstva, Ministerstvo kultúry SR

informoval, že Ministerstvo kultúry SR nepatrí k rezort, kde dochádza k znižovaniu finančných prostriedkov. V rezorte kultúry sa finančné prostriedky pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva vrátane ľudí so zdravotným postihnutím každoročne zvyšujú. Uviedol, že zatiaľ, čo v roku 2011 bola suma pre dotačný program – Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva, vrátane ľudí so zdravotným, postihnutím 293 000 Eur, v roku 2012 bola suma navýšená na 337 500 Eur. Nehovoriac o porovnaní s rokom 2004, kedy suma v dotačnom programe na znevýhodnených vrátane ľudí so zdravotným, postihnutím nepresiahla 14 000 Eur.

Milan Měchura, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska

Vyjadril sa k záležitosti podpory financovania občianskych združení. Zdôraznil, že je to problém, ktorý sa organizácie snažia už veľmi dlho riešiť, stále tu chýba systémové riešenie.

Milica Jančulová, Úrad vlády SR

V kontexte dotačných schém prítomných informovala, že v súvislosti s predkladanými projektmi na Úrad vlády SR došlo k časovému posunu, týkajúceho sa rozhodovania o projektoch, a to z dôvodu neobsadenia funkcie podpredsedu vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny vo vláde SR. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné zmeniť právne formulácie, smernicu o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Úradu vlády SR a pod. Uviedla, že hodnotiacia komisia zasadala koncom júla a začiatkom augusta 2012. Hodnotilo sa 222 žiadostí, medzi ktorými boli aj žiadosti týkajúce sa práv osôb so zdravotným postihnutím. Informovala, že tí predkladatelia, ktorí boli úspešní, boli oslovení. Ďalej informovala, že novelou kompetenčného zákona prechádza dotačný systém z Úradu vlády SR na Ministerstvo zahraničných vecí SR v dvoch prioritných oblastiach: Ochrana a podpora ľudských práv a Predchádzanie diskriminácie a ostatným formám intolerancie.

Záver: V diskusii k materiálu *Analýza potrieb organizácií zastupujúcich záujmy osôb so zdravotným postihnutím z hľadiska existencie a efektívnej činnosti* výbor neuzavrel formuláciu uznesenia a odporučil sekretariátu výboru znenie uznesenia formulačne upraviť v zmysle prednesených návrhov a schváliť procedúrou *per rollam*.

8. Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „Zákon o službách zamestnanosti“)

Branislav Ondruš, štátny tajomník, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Informoval, že MPSVR SR predkladá návrh novely Zákona o službách zamestnanosti, ktorý je vzhľadom na svoj rozsah najrozsiahlejšou plánovanou novelou tohto zákona, od nadobudnutia účinnosti. Predstavil, že cieľom je vniesť do štátnej politiky na podporu zamestnanosti viac systematickosti a efektívnosti, s cieľom dosiahnuť výsledky, ktoré boli stanovené. Úlohou je využívať finančné prostriedky maximálne efektívne, aby pomáhali tým, ktorí sú na pomoc služieb zamestnanosti štátu odkázaní a tým, ktorí si bez takejto pomoci nevedia nájsť prácu. Snahou je pomôcť im zaradiť sa do pracovného procesu. Poukázal, že práca a zamestnanie sú kľúčovým nástrojom sociálnej inklúzie, t. j. začleňovania sa do spoločnosti. Uviedol, že MPSVR SR pripravilo návrh novely zákona na základe dlhoročných skúseností, ktoré má so službami zamestnanosti. MPSVR SR vychádzalo z konkrétnych skúseností ľudí, ktorí v tejto oblasti pôsobia na regionálnej úrovni, odporúčaní medzinárodných organizácií, ktoré analyzovali služby zamestnanosti v uplynulom období, analýz, ktoré sa vykonali na národnej úrovni, pokiaľ ide o fungovanie služieb zamestnanosti. Pokračoval, že časť ustanovenia, ktoré podporujú pracovné začleňovanie nezamestnaných ľudí spomedzi ľudí so zdravotných postihnutím, bola pripravovaná aj v spolupráci so zástupcami prevádzkovateľov a zriaďovateľov chránených dielní alebo pracovísk, na základe ich vlastných skúseností a problémov, s ktorými sa oni pri zriaďovaní a prevádzkovaní stretávajú. MPSVR SR akceptovalo ich návrhy a navrhlo predložené úpravy v návrhu novely zákona. Pokračoval, že MPSVR SR zohľadnilo návrhy, pripomienky a skúsenosti tak, aby sa nezneužívala pomoc od štátu, a aby sa zároveň nastavila pomoc tak, aby efektívne zriaďovateľom a prevádzkovateľom chránených dielní pomáhala, aby sa presmerovali finančné prostriedky z oblastí, kde ich je neefektívne veľa do oblastí, kde chýbajú. Ďalej poznamenal, že dôležitým nástrojom, ktorý MPSVR SR chce používať pri novom systéme, je zohľadňovať v maximálne možnej miere špecifické lokálne podmienky a špecifickú lokálnu situáciu, pretože je presvedčené, že pri službách zamestnanosti je chybou používať unifikované prístupy. Uviedol, že napriek tomu, že je Slovensko pomerne malá krajina, regionálne rozdiely sú v nej veľké. Nadviazal, že dôležité je, aby sa v zákone vytvoril dostatočný priestor na špecifické lokálne posudzovanie problémov

a na špecifický lokálny prístup Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny k jednotlivým nástrojom a ich používaniu vo vzťahu k službách zamestnanosti. Myslí si, že tento zámer predkladaná novela spĺňa. Ďalej uviedol, že po oboznámení sa s písomným nesúhlasným stanoviskom členov výboru zastupujúcich občanov so zdravotným postihnutím k pripravovanej novele, navrhuje uskutočniť špecifické rokovanie so zástupcami osôb so zdravotným postihnutím, na ktorom je MPSVR SR pripravené rokovať paragraf po paragrafe a argumentovať, prečo sú dané zmeny navrhované. Vyjadril presvedčenie, že nakoľko zmeny navrhujú ľudia, ktorí majú praktické skúsenosti so službami zamestnanosti vo vzťahu k osobám so zdravotným postihnutím, sú zmeny pripravené tak, že ľuďom so zdravotným postihnutím, ktorí sú odkázaní na služby zamestnanosti táto novela neznižuje ich šance uplatniť sa na trhu práce, resp. získať podporu štátu pre ich uplatnenie sa na trhu práce.

Branislav Mamojka, podpredseda výboru

Informoval, že vyhlásenie sa formulovalo vo veľmi krátkom čase a snažili sa v ňom upozorniť na problémové témy. Uvítal možnosť zorganizovania stretnutia pred odoslaním novely do medzirezortného pripomienkového konania. Poznamenal, že drastickú zmenu a určitú retroaktivitu vidí v tom, ak má niekto uzatvorenú zmluvu na základe už existujúcich podmienok a podmienky sa teraz radikálne zmenia, ako je v novele navrhované, následne nebude môcť dodržať zmluvu, bude nútený vrátiť dané prostriedky.

Milan Měchura, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska

Poukázal, že v zákonníku sú minimálne dve prechodné ustanovenia, ktoré sú v rozpore s ústavou a to plošné prehodnocovanie postavenia všetkých existujúcich chránených dielní, pretože všetky majú stratiť platnosť postavenia chránenej dielne do 31.12.2013. Za protiústavné ustanovenie považuje aj odseku 10, kde chce MPSVR SR so spätnou platnosťou riešiť otázku nezapočítavania obranných zložiek ako sú policajné zbory atď., ktoré sa už nebudú započítavať do zamestnancov. Poznamenal, že opäť ide o retroaktívne ustanovenie. Poznamenal, že sa uskutočnilo stretnutie s pani Križanovou, zástupkyňou Asociácie zamestnávateľov občanov so zdravotným postihnutím v SR vo veci novely Zákona o službách zamestnanosti. Informoval, že predstavitelia organizácií osôb so zdravotným postihnutím až na niekoľko výnimiek sa jednoznačne vyslovili, že návrhy novely sú pre nich neprijateľné. Pokračoval predstavením konkrétnych výhrad k návrhu novely zákona:

- Uviedol, že v dôvodovej a predkladacej správe sa uvádza potreba zníženia administratívnej náročnosti a snaha riešiť podporu pracovného uplatnenia znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Vyjadril prekvapenie, že sa ide riešiť podpora znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie na úkor občanov so zdravotným postihnutím, ktorí do tejto skupiny tiež patria.
- Poukázal na zásadný nesúhlas so zmenami poskytovania príspevkov podľa § 56, § 56a, § 57 a § 59 z obligatórnych na fakultatívne.
- Uviedol, že MPSVR SR hovorí o podpore zamestnávania, lenže v skutočnosti po prepočítaní podľa § 56 a § 57 ide o zníženie maximálnej výšky príspevkov o 50 až 65 %.
- Ďalej podľa § 60 zníženie príspevkov z 5- resp. 2,5-násobku celkovej ceny práce na 2-násobok celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy bez ohľadu na stupeň zdravotného postihnutia predstavuje v prípade občana so ZP s mierou poklesu o viac ako 70 % zníženie príspevku o 60 %.
- Informoval, že dôjde k zvýšeniu administratívnej náročnosti a neúmerným predlžováním lehoty od podania žiadosti o priznanie príspevku podľa § 56 a § 57 do vydania oznámenia o priznaní alebo nepriznaní príspevku; žiadosti budú postupne musieť prerokovať tri komisie a výbor pre otázky zamestnanosti, až potom o nich definitívne úrad práce rozhodne.

- Ďalším problémom je opätovné zavedenie kumulácie príspevkov, navrhované znenie formulácie je navyše nejasné, pretože nie je jasné, aká je celková cena práce pre osobu samostatne zárobkovo činnú, nie je jasné s čím sa to bude porovnávať a je tam písané, že počas celého obdobia.
- Zdôraznil, že členovia výboru zastupujúci občanov so zdravotným postihnutím, ktorí prijali toto vyhlásenie sa domnievajú, že jediným účelom tejto novely zákona je ušetriť finančné prostriedky na prevádzku, na zriaďovanie chránených dielní, chránených pracovníkov či už zamestnávateľmi, alebo občanmi so zdravotným postihnutím a presunúť ich na iné účely, pretože okrem týchto rozsiahlych zmien sa prevažne rušia príspevky, ktoré sa viac menej neposkytovali, k žiadnym úsporám tu teda nedochádza.
- Na záver dodal, že MPSVR SR síce rokovalo so zástupcami Asociácie zamestnávateľov občanov so zdravotným postihnutím, avšak Národnú Radu občanov so zdravotným postihnutím v SR nikto v tejto veci nekontaktoval.

Matilda Križanová, Asociácia zamestnávateľov občanov so zdravotným postihnutím v SR
 Pre upresnenie poznamenala, že s MPSVR SR rokovala Asociácia zamestnávateľov občanov so zdravotným postihnutím v SR dňa 24. júna 2012 a s predstaviteľmi organizácií osôb so zdravotným postihnutím sa rokovanie uskutočnilo v júli 2012. Skonštatovala, že Asociácia zamestnávateľov občanov so zdravotným postihnutím v SR zmenu v zákone jednoznačne predpokladala, a počítala, s tým, že so zmenou bude súvisieť aj šetrenie finančných prostriedkov, pretože prevádzkovatelia chránených dielní sa na Úrade práce stretávajú práve s tým, že príspevky na ktoré mali nárok neboli poskytované vzhľadom na nedostatok zdrojov. Návrhy Asociácie zamestnávateľov boli predložené MPSVR SR po dôkladnom zvážení. Členovia výkonnej rady Asociácie zamestnávateľov prevádzkujú chránené dielne fungujúce dlhé roky. Ďalej pokračovala pripomienkou k § 60, ktorý rieši úhradu prevádzkových nákladov. Má nejasnosť, či zníženie násobku z celkovej ceny práce z 2,5 na 2 ide podľa priemernej mzdy alebo je to celková cena práce. Ak by to bola celková cena práce pri prepočte by to bolo rovnako v koeficiente 2,5, ako bolo navrhované Asociáciou zamestnávateľov. V nadväznosti na znovuzavedenie § 61 doplnila, že v minulosti chránené dielne veľké problémy, pretože Úrady práce mali k tomuto paragrafu rôzne prístupy. Pokračovala, že Zákon o službách zamestnanosti nerieši len príspevky pre zamestnávateľov, dôležité je, že z dôvodu nedostatku práce niektoré chránené dielne zaniknú. Každá chránená dielňa má problém s tým, čo bude vyrábať, alebo na aký dlhý čas má zabezpečenú zákazku, preto v § 63, §64, §64a) a §65 navrhla zamyslieť sa nad myšlienkou ako zabezpečiť dostatok práce, pretože zákon rovnako ponecháva zamestnávateľom možnosť zamestnať 3,2 % zdravotne postihnutých, ale ak túto možnosť zamestnávateľ nemá, dáva náhradné plnenie, kde je násobok 0,8, ktorý je podľa jej názoru nízky a rovnako sankcia za nezamestnanie zdravotne postihnutých 0,9 je v tomto čase nízka, keď sa ostatné príspevky v rámci zákona znižujú. Ďalší problém, vidí v § 72t ods. 8 ohľadom prehodnocovania chránených dielní k 31. decembru 2013. Zdôvodnenie tohto paragrafu sa v dôvodovej správe naozaj nenachádza a v praxi si nevie vysvetliť, čo sa bude prehodnocovať, najmä v súvislosti s chránenými dielňami, ktoré dostali príspevok pred napr. desiatimi rokmi a v súčasnosti fungujú ako samostatné podniky so štatútom chránenej dielne.

Mária Orgonášová, Únia miest Slovenska

Poukázala, že podľa východiskovej správy k plneniu Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím približne 1700 zamestnávateľov nezamestnáva občanov so zdravotným postihnutím, ale platí odvody za neplnenie tejto povinnosti. Výška týchto odvodov je asi 4 mil EUR, čo v prepočte znamená, že za mesiac zaplatí zamestnávateľ

204 EUR, avšak ak by zamestnal občana so zdravotným postihnutím len s minimálnou mzdou, čo by predstavovalo 307 EUR, cena jeho práce by stála vyše 400 EUR. Poznamenala, že sankcia za nedodržanie plnenia tejto povinnosti je tak malá, že vôbec nemotivuje zamestnávateľov, aby sa zoznámili s problematikou pracovných schopností ľudí so zdravotným postihnutím a skúsili ich zamestnať. Zaplatiť sankciu je v tomto prípade pre zamestnávateľa administratívne a finančne jednoduchšie. Ďalej informovala, že na MPSVR SR sa začal pripravovať jednotný posudzovací systém, kde by sa mali zmeniť kritéria a hodnotenia stupňa zdravotného postihnutia a to nie len čo človek nemôže robiť, ale aj s ohľadom na to čo môže robiť, čo potrebuje k tomu, aby si mohol uplatniť svoje schopnosti. V prípade takéhoto objektívneho vyhodnotenia, by mal človek nie možnosť získať podporu a pomoc, ale mala by to byť povinnosť tomuto človeku tieto facilitačné možnosti zabezpečiť (s ohľadom na príjem a stupeň postihnutia). Dodala, že legislatíva týkajúca sa zamestnávania by sa mala riešiť komplexnejšie a súčasne by sa malo začať pracovať na objektívnom a komplexnom posudzovaní ľudí so zdravotným postihnutím.

Branislav Mamojka, Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR

Doplnil, že máme nielen chránené dielne a chránené pracoviská, ktoré produkujú tovary a služby, ktoré sú platené niekým iným, ale máme zamestnaných veľa ľudí na chránených pracoviskách, ktorí nevykonávajú takú činnosť, ktorá je platená niekým iným, ale je potrebná. Sú to rôzne poradenstvá a iné práce, na ktoré sú rovnako potrebné podpory na mzdy a náklady.

Branislav Ondruš, štátny tajomník, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Víta každú pripomienku, každý návrh na úpravy toho čo rezort navrhuje. Zdôraznil, že môže pracovať len s takými pripomienkami, ktoré sú podložené konkrétnymi argumentmi. Uviedol, že sa zaoberali otázkou, či zmeny v podpore pracovných miest pre ľudí so zdravotným postihnutím, ktoré sú navrhnuté v Zákone o službách zamestnanosti, môžu principiálne ohroziť udržateľnosť tých pracovných miest, ktoré produkujú určité tovary alebo služby, prípadne aj poradenstvo. Informoval, že je pripravený vypočítať si konkrétne vecné argumenty, ktoré dokážu, že skutočne zníženie tejto podpory plošne bez spoluúčasti iných efektov, iných príčin povedie k zániku pracovných miest. Nevylučuje, že niektoré chránené dielne môžu skutočne zaniknúť. Na základe zozbieraných údajov vyjadril presvedčenie, že sú to chránené dielne, ktoré nedokážu uplatniť svoju produkciu, tým, že ju niekomu predajú, či ide o služby alebo o tovary, ktoré vyrábajú. Uviedol, že Zákon o službách zamestnanosti ponúka nástroje na podporu zamestnávania ľudí, na podporu zamestnávania tých, ktorí bez štátnej podpory by si zamestnanie nedokázali nájsť, alebo by ho nedokázali získať. Z tohto hľadiska Zákon o službách zamestnanosti nemôže suplovať iné časti štátnej politiky starostlivosti o ľudí so zdravotným postihnutím, napr. z tohto hľadiska sa týmto zákonom nemá podporovať napr. pracovná terapia čiže práca, ktorá je veľmi dôležitá pre ľudí so zdravotným postihnutím, ak je súčasťou nejakého terapeutického procesu, ktorá sama o sebe nie je zamestnaním v tom zmysle, že ten človek tam niečo produkuje čo sa ďalej uplatňuje na trhu či už na podporovanom alebo nepodporovanom trhu, ale práca, ktorá je výlučne zameraná na sociálne začleňovanie týchto ľudí alebo je ako súčasť nejakého terapeutického procesu. Nemyslí si, že z tohto hľadiska takáto práca by nemala byť podporovaná so strany štátu. Myslí si, že by mala byť podporovaná zo strany štátu, ale musí byť jasné, že v tomto prípade nejde o služby zamestnanosti, že toto nie je podpora, ktorá vedie k uplatneniu sa týchto ľudí na trhu práce to znamená ako zamestnancov, ktorí niečo produkujú pre predaj či už tovar alebo služby. Uviedol, že prijíma akékoľvek pripomienky a návrhy k tomu ako zmeniť systém služieb zamestnanosti štátu vo vzťahu k ľuďom so zdravotným postihnutím. Zdôraznil, že je úplne jednoznačné, že systém štátnej politiky zamestnanosti vo vzťahu k ľuďom

so zdravotným postihnutím ten, ktorý dnes máme je nevyhovujúci, pretože on v skutočnosti produkuje presne tie isté problémy, ktorých sa osoby so zdravotným postihnutím obávajú v súvislosti s novelou. V súvislosti s prechodom z obligatórnosti na fakultatívnosť pri niektorých príspevkoch informoval, že je to z dôvodu, aby o príspevkoch rozhodovali ľudia, ktorí v danom prostredí žijú, ktorí poznajú miestnu situáciu. Plošné riešenia považuje za škodlivé, pretože pri plošných riešeniach sa môže stať, že budú poškodení ľudia, ktorí nezapaďnú do podmienok pre uplatnenie plošných riešení. V nadväznosti na vyjadrenie pána Měchuru uviedol, že v rámci vnútorného pripomienkového konania k novele Zákona o službách zamestnanosti neprišlo zo sekcie legislatívy upozornenie, že by niektoré body tejto novely sa dostali za hranicu ústavnosti a vyjadril domnienku, že žiadne z ustanovení tejto novely zákona nie je protiústavne, ale skonštatoval, že môže opätovne požiadať zamestnancov sekcie legislatívy, aby sa špecificky zamerali na predmetné ustanovenia a preverili skutočne ich ústavnosť alebo protiústavnosť. Pokiaľ ide o to opätovné zhodnocovanie udeľovania štatútu chránených dielní alebo pracovísk uviedol, že rezort považuje skutočne za dôležité, aby takéto schválenie v pravidelných intervaloch prechádzalo testom, pretože podmienky sa priebežne menia a je dôležité, aby nikto kto raz dostane štatút nemohol žiť v presvedčení, že štatút je naveky. Informoval, že MPSVR SR by chcelo v budúcnosti maximálne zefektívniť podporu tak, aby podporu dostal každý kto ju naozaj potrebuje, a aby nedochádzalo v jednotlivých prípadoch k jej zneužívaniu, k neefektívnemu vynakladaniu prostriedkov tam, kde to nie je nevyhnutné potrebné pre dosiahnutie cieľa to znamená, pre dosiahnutie podpory zamestnania občana so zdravotným postihnutím. Pokračoval, že výdavky prepočítané na jedno podporené pracovné miesto alebo výška týchto výdavkov radikálne rastie z roka na rok. V oveľa miernejšom tempe však rastie počet podporených ľudí so zdravotným postihnutím. Ak výdavky na jedno podporené pracovné miesto boli v roku 2007 568 EUR, tak minulý rok to už bolo 1365 EUR, čo je viac ako dvojnásobok na jedno podporené pracovné miesto. Uviedol, že MPSVR SR neplánuje znižovať, ale v strednodobom horizonte plánuje zvyšovať celkové výdavky na aktívnu politiku zamestnanosti. Na záver zdôraznil, že rešpektuje výhrady časti členov výboru k pripravovanej novele zákona o službách zamestnanosti a navrhol dňa 19. septembra 2012 zorganizovať pracovné stretnutie so zástupcami osôb so zdravotným postihnutím, pracovníkmi Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a zamestnancami sekcie práce MPSVR SR. Vyzval zástupcov osôb so zdravotným postihnutím, aby na stretnutí predniesli argumenty, v čom vidia riziko navrhovaných zmien.

Záver: Členovia výboru vzali na vedomie *informáciu o návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov* a o pripravovanom rokovaní s organizáciami zastupujúcimi záujmy osôb so zdravotným postihnutím, cieľom ktorého má byť podrobnejšie prerokovanie konkrétnych ustanovení návrhu zákona

Ref: uznesenie Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím č. 22 zo dňa 17. septembra 2012 – schválené jednoglasne.

9. Rôzne

Branislav Mamojka, podpredseda výboru

Prítomných informoval o príprave predsedníctva SR v Rade Európskej únie (v druhej polovici roka 2016), ktoré je vnímané v kontexte posilňovania postavenia SR v EÚ a jej aktívneho zapojenia sa do formovania kľúčových politík EÚ. Z pohľadu členského štátu je predsedníctvo v Rade Európskej únie jednou z najdôležitejších a najnáročnejších úloh

vyplývajúcich z členstva v EÚ. Uviedol, že pri každom predsedníctve sa koná konferencia, ktorá je venovaná osobám so zdravotným postihnutím. Zdôraznil, že na predsedníctve sa podieľa vláda predsedajúcej krajiny, hlavne finančnou podporou.

Záver

Branislav Mamojka, podpredseda výboru

Podakoval sa prítomným a ukončil zasadnutie.

V Bratislave dňa 5. novembra 2012

Zapísala:

Mária Homolová, v.r., tajomníčka Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím

Za správnosť:

Janka Divincová, v.r., riaditeľka Spoločného sekretariátu výborov

Schválil:

Branislav Mamojka, v.r., podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím

Príloha:

prezenčná listina